

NADARJENOST V UČNEM KONTEKSTU

SLOVAŠKA

Avtorice: Nastja Beljev, Katja Roškar, Tanja Rugani, Janja Trunk, Damjana Vršič

Mentorica: dr. Mojca Juriševič

Smer: Specialna in rehabilitacijska pedagogika, 2. stopnja

Predmet: Nadarjenost v učnem kontekstu

Šolsko leto: 2016/2017, 2. semester

ZGODOVINA NADARJENOSTI NA SLOVAŠKEM

- pred letom 1960 nadarjenost kot elitistična zadeva (umetnost, šport)
- leta 1960 začetek posebnih razredov (matematika, jezik)
- tekmovanja in olimpijade iz raznih šolskih predmetov so skušala spodbujati razvoj talentov pri učencih
- konec komunističnega režima leta 1990 - drastične spremembe na področju edukacije nadarjenih učencev
- Jolana Laznibatova - Projekt alternativnega izobraževanja nadarjenih otrok v segregiranih razredih osnovnih šol
- rezultati projekta so bili prepoznani kot visoko učinkoviti in uspešni

Na podlagi rezultatov projekta so leta 2007 pripravili nove kurikularne dokumente, ki so jih leta 2009 spremenili v procesu prenove:

- Učni načrt za osnovnošolsko izobraževanje ISCED1 za učence s splošno intelektualno nadarjenostjo (Ministrstvo za šolstvo - velja od 26. maja 2009)
- Učni načrt za nižjo srednješolsko izobraževanje ISCED2 za učence s splošno intelektualno nadarjenostjo (Ministrstvo za Slavonic pedagoške študije - velja od 26. maja 2009)
- Učni načrt za srednješolsko izobraževanje ISCED3 za učence s splošno intelektualno nadarjenostjo (Ministrstvo za šolstvo - velja od 26. maja 2009).

DVE RAVNI KURIKULUMA NA SLOVAŠKEM

```
graph TD; A[DVE RAVNI KURIKULUMA NA SLOVAŠKEM] --> B[NACIONALNI KURIKULUM]; A --> C[ŠOLSKI KURIKULUM  
*KURIKULUM ZA NADARJENE UČENCE*];
```

NACIONALNI KURIKULUM

ŠOLSKI KURIKULUM
***KURIKULUM ZA NADARJENE**
UČENCE*

- * 26 šol za nadarjene na Slovaškem (2600 nadarjenih učencev)

DVA NAČINA IZOBRAŽEVANJA NADARJENIH UČENCEV NA SLOVAŠKEM

LOČENO IZOBRAŽEVANJE, ki se izvaja po sledečih načelih:

- malo učencev v razredih,
- pospešeno poučevanje z elementi razširjenega in poglobljenega učenja,
- angleščina,
- informatika,
- "obogatitev predmeta"

INTEGRIRANO IZOBRAŽEVANJE

KAJ JE OBOGATITEV
PREDMETA?

IDENTIFIKACIJA

ZNAČILNOSTI
NADARJENEGA
OTROKA V
PREDŠOLSKEM
OBDOBJU?

- 📖 možna že v predšolskem obdobju;
- 📖 v zakonskih aktih uporabljen izraz "diagnoza";
- 📖 Center za pedagoško in psihološko svetovanje (starši ali vzgojitelji podajo vlogo za preverjanje nadarjenosti oz. podatke o otroku);
- 📖 psiholog + drugi strokovnjaki ocenjujejo lastnosti potencialno nadarjenih otrok.

Psiholog pri ugotavljanju intelektualno nadarjenih otrok upošteva:

- informacije o predhodnem duševnem razvoju otroka, ki jih pridobi od staršev ali drugih oseb, s katerimi otrok odraste ali ki ga poznajo,
- izjave otroka v vrtcu, pridobljeni od vzgojiteljev v vrtcu,
- informacije o prednostih in vedenju v šoli , ki jih pridobijo od učiteljev šole.

Za splošno intelektualno nadarjenega učenca, psiholog določi, da ima posebne izobraževalne potrebe, če izpolnjuje naslednje pogoje:

- splošna raven intelektualnih sposobnosti (po upoštevanju rezultatov v vseh uporabljenih testih) v območju zgornjih 2% populacije rojenih (IQ nad 130), pod določenimi pogoji glede ustvarjalnosti,
- stopnja kreativnosti v območju zgornjega 2%, pod pogojem, da reproduktivno intelektualna sposobnost doseže vsaj raven top 10% prebivalstva razred (IQ 120),
- pri ocenjevanju intelektualno nadarjenih otrok v predšolskem obdobju je hkrati potrebno, da je bila njegova mentalna starost, s preizkusom prvi dan prihoda, vsaj sedem let in 10 mesecev,
- v šoli je mogoče ugotoviti intelektualno nadarjenega študenta zaradi izjemnih učnih rezultatov, kar spada v območje zgornjih 10% prebivalstva,
- stopnja družabnosti otroka (učenca), ki je bila opredeljena kot intelektualno nadarjen ne sme biti bistveno pod povprečjem,
- to se smiselno uporablja za oceno pozornosti, vztrajnosti, motivacije.

KJE SE KAŽEJO PP NADARJENIH OTROK?

- Potrebe po stimulaciji (predvsem v predšolskem obdobju).
- Potreba po zagotovitvi ustreznega spodbudnega okolja, kjer so zmožni pokazati svoje izredne sposobnosti.
- Zadovoljitev njihove intelektualne radovednosti (nudenje novih informacij, ...).
- Potreba po ustreznem učnem načrtu, ki upošteva različnost njihovih interesov in vedenje nadarjenih.
- Individualne potrebe so običajno po prilagajanju vsebine, posebne metode in oblike dela, ki najbolj učinkovito pomagajo, da nadarjeni učenci razvijejo svoj potencial.
- Potreba po ustreznem ocenjevanju (ocena se mora tudi ujemati z osebnostjo nadarjenega učenca).
- Potreba po ustrezni komunikaciji (ne avtoritativna komunikacija).

PROSTI ČAS
NADARJENIH
UČENCEV NA
SLOVAŠKEM?

IZOBRAŽEVANJA IN IZPOPOLNJEVANJA UČITELJEV

Diplomanti znotraj študija pridobijo znanje:

- da razumejo potrebo po posebni podpori za nadarjene otroke v izobraževalnem procesu,
- o novih oblikah dela z nadarjenimi,
- o naravi nadarjenosti, njegovi strukturi, razvoju ter pozitivnih in negativnih manifestacijah pri otrocih,
- o identifikaciji intelektualne nadarjenosti,
- o organizacijskih oblikah, ki se uporabljajo v izobraževanju nadarjenih otrok,
- o nekaterih alternativnih učnih pristopih, ki se uporabljajo pri vzgoji intelektualno nadarjenih otrok,
- o izobraževanju in usposabljanju intelektualno nadarjenih otrok na Slovaškem,
- kako prepoznati talentirane študente, tudi izven šolskih dejavnosti,
- o ustreznih učnih metodah za odpravo morebitnih težav v duševnem razvoju nadarjenih otrok,
- o alternativnih učnih gradivih in kako slednje informacije uporabiti v razvoju nadarjenih,
- o individualni obravnavi, skupinskem delu, podpori učitelja nadarjenim učencem,
- o pedagoških načelih, kako ocenjevati nadarjene študente.

PROGRAM APROGEN

- Uvedla ga je Jolana Laznibatova - izobraževanje nadarjenih;
- za učence stare od 5 do 18 let.

Cilji Aprogen programa:

- razvoj novih psiholoških in izobraževalnih pristopov za nadarjene,
- razvijanje novih metod,
- razvijanje novih metod, literature, vaj za nadarjene,
- razvoj novega kurikulumu (še vedno so nadarjeni otroci identificirani, kot otroci s posebnimi potrebami),
- priprava dokumentov za boljše izobraževanje nadarjenih,
- izboljšati socialni in družbeni pogled na izobraževanje nadarjenih učencev.

PREDNOSTI APROGEN PROGRAMA

- možnost tovrstnega izobraževanja od prvega razreda pa vse do 15 oziroma 18 leta, ko imajo končni izpit,
- realizacija učnega načrta v ne stresnem in spodbudnem okolju,
- kreacija novih načinov učenja za talentirane učence,
- večji interes staršev za takšen način izobraževanja,
- zelo visoki rezultati na izpitih (maturi) v srednji šoli v primerjavi z ostalimi dijaki,
- bolj natančno znanje o problematiki nadarjenih, njihovi osebnosti in razvojnih specifičnostih.

